

stemål af deltagelse, forudgående viden eller accept.

Det vil efter regeringens opfattelse være et uacceptabelt brud med helt grundlæggende retsprincipper, hvis man kan dømmes alene på grundlag af sin tilstedeværelse og uden krav om subjektiv skyld. For det vil indebære, at man kommer til at hæfte for, hvad andre personer, som man er sammen med, begår af kriminalitet, uanset hvor abnormt eller uforudsigeligt det er. Sådan noget hører ikke hjemme i et retssamfund.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at spørgsmålet om kollektivt strafansvar for nogle år siden blev overvejet af en arbejdsgruppe i anklagemyndigheden i relation til rockerkriminalitet, og at arbejdsgruppen, der havde statsadvokat Merlung som formand, ikke kunne støtte en ændring af de danske medvirkningsregler. Og Rigsadvokaten har også givet udtryk for, at dansk rets medvirkningsbegreb og den måde, som det anvendes på i praksis, er tilstrækkeligt for en effektiv retshåndhævelse, også for så vidt angår bekæmpelse af bandekriminalitet.

Spørgsmålet om kollektiv straf og konspirationss Straf har i øvrigt været drøftet i en nordisk arbejdsgruppe om bekæmpelse af rockerkriminalitet. Og det fremgår af arbejdsgruppens rapport fra maj 1997, at der ikke i nogen af de øvrige nordiske lande findes regler, der kan siges at give adgang til at idømme kollektiv straf, og der er heller ikke aktuelle planer om at indføre sådanne regler.

Jeg kan også nævne, at der i EU-regi er opnået politisk enighed om en fælles aktion for at gøre det strafbart at deltage i en kriminel organisation, og at den fælles aktion forventes vedtaget formelt på et kommende rådsmøde. Ifølge den fælles aktion forpligter medlemsstaterne sig til bl.a. under visse betingelser at straffe deltagere i kriminelle organisationer for strafbare handlinger, også selv om de pågældende ikke deltager i selve udførelsen af handlingen.

Men som jeg har oplyst over for Retsudvalget og Folketingets Europaudvalg, vil det ikke være nødvendigt at ændre dansk lovgivning som følge af den fælles aktion, for den adfærd, som ifølge den fælles aktion skal være strafbar, er allerede strafbar efter de gældende danske regler om medvirken.

Sammenfattende er det altså regeringens opfattelse, at de gældende regler om medvirken er tilstrækkelige for en effektiv retshåndhævelse med hensyn til bandekriminalitet, og at videre-

gående regler om kollektivt strafansvar på objektivet grundlag vil være et uacceptabelt brud med helt grundlæggende retsprincipper.

Anklagemyndigheden ønsker heller ikke ændringer på dette område, og der er heller ikke planer herom i de andre nordiske lande.

Der er derfor efter regeringens opfattelse intet grundlag for at bede Straffelovrådet om at se på spørgsmålet.

Dorte Bennedsen (S):

For et par år siden behandlede Folketinget et beslutningsforslag fra Fremskridtspartiet med et indhold, der nogenlunde svarer til indholdet i det forslag, som Det Konservative Folkeparti nu har fremsat.

Socialdemokratiet afviste dengang forslaget, og vores holdning til spørgsmålet har ikke ændret sig siden.

Ministeren har i sit svar redegjort både for, hvorfor forslagens bemærkninger med udgangspunkt i Blekingegadesagen ikke er korrekte, og for de eksisterende regler om medvirken, og det skal jeg ikke gentage her.

I bemærkningerne til forslaget skriver forslagsstillerne bl.a.:

»På denne baggrund skal det overvejes, hvorledes det – retssikkerhedsmæssigt forsvarligt – kan gøres muligt at straffe bandemedlemmer for at være til stede og forholde sig passivt, når andre medlemmer udfører deres kriminalitet.«

Her er vi ved sagens kerne: retssikkerhedsmæssigt forsvarligt. For som ministeren redegjorde for, er straffelovens regler om medvirken ganske brede og giver mulighed for at straffe, hvis der er tale om en person, bl.a. ved tilskyndelse, ved råd eller ved hjælp, har medvirket til forbrydelsen. Og skal man gå videre end det, vil der blive tale om at dømme folk, alene fordi de har været til stede, men uden at de på nogen vis har medvirket, og så begiver vi os ud over det, som er retssikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Spørgsmålet om kollektiv straf har været genstand for overvejelser både i en arbejdsgruppe under anklagemyndigheden og i en nordisk arbejdsgruppe, og begge steder blev ændringer afvist, ligesom også Rigsadvokaten ganske klart har givet udtryk for, at de eksisterende regler om medvirken er tilstrækkelige til at få en effektiv retshåndhævelse.

På denne baggrund kan Socialdemokratiet ikke støtte forslaget.